

6. szám.

I. évfolyam.

1885.

MAGYARORSZÁGI

BORBÉLYOK ÉS FODRÁSZOK LAPJA

A BUDAPESTI

BORBÉLY ÉS FODRÁSZ IPARTÁRSULAT HIVATALOS KOZLÖNYE.

SZERKESZTI ÉS KIADJA:

POLLÁK JÓZSEF

A BUDAPESTI BORBÉLY ÉS FODRÁSZ IPARTÁRSULAT TITKÁRA.

LAPVEZÉREK:

MEZEY PÉTER.

DANKOVSKY ISTVÁN.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	5 frt — kr.
Félévre	2 » 50 »
Negyedévre	1 » 25 »

Megjelenik minden hóban kétszer.

A MAGYARORSZÁGI

BORBÉLYOK ÉS FODRÁSZOK LAPJA

A BUDAPESTI BORBÉLY ÉS FODRÁSZ IPARTÁRSULAT HIVATALOS KÖZLÖNYE

BORBÉLYOK, FODRÁSZOK ÉS PARÓKAKÉSZITŐK SZAKKÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	5	frt	—	kr.
Fél évre	2	"	50	"
Negyed évre	1	"	25	"

SZERKESZTI:

POLLÁK JÓZSEF.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IV. kerület, granátos-utca 10. szám
II. emelet 14. ajtó szám.

Értesítés.

Értesítjük t. előfizetőinket, hogy az első negyed-folyam ezen számmal lejár. Azt hisszük nem kell magyaráznunk lapunk irányát — mert eléggé meggyőződhetek arról, hogy célunk iparunk fejlesztése és érdekeinek előmozdítása. Lehetővé tettük azt is, hogy oly csekély **1 frt 25 krnyi negyedévi előfizetési ár** mellett a legszűkebb viszonyok közt élő szaktársunk is előfizethessen lapunkra. Bővebb tájékozhatás végett felemlítjük, hogy a negyedévi előfizetés azokra nézve járt le, kik 6 szám birtokában vannak. Kérjük tisztelt szaktársainkat az előfizetés megújítására, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Az előfizetési pénzeket szerkesztőségünkbe **Budapest, IV. Gránatos-utca 10. II. emelet 14. ajtószám** kérjük küldeni.

Azonkívül a következő szaktársaknál lehet előfizetéseket eszközölni:

Prokob Antal, Miskolcz.
Greifenstein György, Aranyos-Maróth.
Gaal Kálmán, Székesfehérvár.
Fehér Jenő, Balaton-Füred.
Galbács Lajos és Pántya Zsigmond, Nagyvárad
Gera István, Szeged.
Kratochwill Ignác, Makó.
Krämer Domonkos, Nagy-Káta.
Petsár János, Sáros-Patak.
Köváry József, Czegléd.
Mészáros Győző, Gömör-Rozsnyó.
Gruber Sándor, Arad.
Szabó Rumi Imre, Halas.
Bernitzky József, Csongrád.
Bartyik Lajos, Orosháza.

Pancsák Lajos, Eger.

Imecs Gyula, Nagy-Bánya.

Horváth Ferencz, Zala-Szent-Gróth.

Erdélyi János és Széplaki Pál, Rima-Szombat.

Herczeg Lajos, Veszprém.

Csanádi János, Békés-Csaba.

Szarka József, Trencsén.

Sepsi Kiss István, Nagy-Kálló.

Tatár László, Losoncz.

Fiklovszky István, Salgó-Tarján.

Gödbaum János, Keszthely.

Flas József, Karczag.

Fehér János, Tállya.

Agárdy Nagy István, Nyiregyháza.

Kiket a netán befolyandó előfizetéseknek — költségeik levonása után — leendő szives beküldésére kérjük.

Budapest, 1885. julius 1.

Lapvezérünk megtette és illetve jövőre megfogja tenni a fennebb megjelent — Réthly ur közleményére vonatkozó észrevételeit — és én azt hiszem igen helyesen cselekedtem — midőn mint a megítélésre legilletékesebb egyénnek — az ipartársulati elnöknek — erre nézve elsőbbséget engedtem.

De még sem hallgathatom el, hogy meg ne említsem azon körülményt, melyet szaktársunk — Réthly ur szemünkre lobbant közleményének első bekezdésében: mely szerint lapunk — a fodrász ipar érdekeit nagyon is másodrendben képviseli.

Először is nagyon furcsa, hogy valaki egy szám elolvasásánál következtetést von az egész lap irányáról.

Én tisztelem mindenkinek nézetét és így tisztelem a közlemény szerzőjének nézetét is — de nyiltan

ki merem mondani, hogy nagyon rossz bíró az, ki a vádlottat egyszeri kihallgatás után elítéli.

Feltéve, de meg nem engedve — ha a fodrászok érdekeit lapunk egyáltalában nem védené — még akkor sem lennének olyannyira bünyösök, hogy megérdemeljék a purgatoriumot.

Mindegyiknek szabadságában áll a szerkesztőset közleményével felkeresni — s ott elmondani az a mi reá nézve sérelmes. — Legyen az borbély — vagy fodrász. Hisz azok érdekében indítottuk.

Csak hogy itt a fodrász urak elmondhatják ám: »Mea culpa, mea maxima culpa« — mert, — míg a borbély iparág férfiai — melegen üdvözölték a lap megalkotását — s támogatták és támogatják jelenleg is tőlük minden kitelhető módon, — addig a fodrász iparág emberei, nagyon gyéren — s csak az utóbbi időben részesíték pártfogásban.

Nagyon örvendtünk azért, hogy végre valahára akadt fodrászaink között is oly egyén — ki felkérészt bennünket közleményével — és pedig oly irányban — melyre tiszta lelkiismerettel ezen megjegyzéseinket megtehettük.

De hogy nem védtük volna érdekeit ezt tagadjuk. — Mert nagyon sajnós lenne az, ha annyi érzékkel szerkesztőségünk nem bírna, melylyel meg nem ítélné, hogy a borbély és fodrász iparág érdekei ugyanazonosak; ebből kifolyólag tehát önkénytelen egyiknek úgy mint a másiknak kell, hogy érdekeit előmozdítsa.

Igen találó erre nézve egy Rómában előfordult eset. Midőn ugyanis a plebejusok, Rómában — a patriciusoknak nem akarták munkáikat elvégezni, — onnan kiköltöztek. — Ekkor a patriciusok a nép kedves emberét: Memenius Agrippát küldték hozzájuk, — őket visszatérésre bírándó. Memenius Agrippa a következő hasonlattal bírta őket visszatérésre: A patriciusokat gyomorhoz, a plebejusokat a végtagokhoz hasonlítva — azon megjegyzését tette, hogy ha a kezek mint végtagok a gyomornak nem adnak táplálékot — a végtagok is elhalnak.

Igy vagyunk mi is iparágunkkal. Egyik kiegészíti a másikat. Egyiket úgy kell művelnünk mint másikat, — mert e nélkül nem állhatja meg egyik sem a helyét. Hogy aztán melyik iparág finomabb a másiknál — azt ne keressük, mert édes hazánkban — azt hiszem — senki sem tud még csak három oly üzletet sem elszámolni, hol a fodrászat a borbély iparral együtt ne üzetnék.

Azért ne tépelődjünk felette, hogy melyik iparágat illeti meg az elsőbbség, hanem egyesült erővel működünk annak felvirágoztatására s hangoztassuk tiszta szívből, hogy most már mégis: »Szent a béke!«

Tollák József.

Emlékirat.

A budapesti borbély- és fodrászipartársulatnak, a budapesti borbély, fodrász és parókakészítők ipartestületébe történt beolvadása alkalmából.

*

Magyarországon, hol az ipar csak az utolsó negyed században nyert lendületet, — a czéhrendszer alatt a maga egyszerűségével nem bírt annyira fejlődni, hogy a külfölddel e tekintetben versenyre kelhetett volna.

Nem tudjuk ugyan elvitatni, hogy a czéhrendszernek is meg volt a maga jó oldala — mert tagadhatatlan, hogy azon jogok — melyek ezen intézménynek megadattak, elég szigorúak voltak arra, — hogy jó és praktikusan képzett iparosokat szolgáltatassanak hazánknak — de míg egyrészt ezen előnyével hasznosnak mutatkozott az ipar fejlesztésére, — másrésztől mitsem használt az ipar szélesbedése, annak korszerű szellemi terjesztésére. Megmaradt a maga egyszerűségében, nem kívánt feltűnni — nem óhajtott a külfölddel versenyre kelni.

Ez pedig oly lényeges hátránya volt hazai iparunknak — mely szerint szükségképen gyakran, — sőt mondhatjuk többnyire némely czikk tekintetében a külföldi piacot kellett felkeresnünk.

A kormány ennek következtében a czéhrendszer célszerületlenségét belátva, — 1872. VIII. t. cz. által ezen intézményt végleg beszüntette, ipariskolákat állított fel — és megengedte az ipartársulatok szervezését — melyek ugyan hatósági jogokkal felruházva nem voltak — de mégis iránya az ipar fejlesztését célozta, melynek úgy a hogy a körülmények engedték megfeleltek.

A budapesti borbély- és fodrászipartársulat sem maradt el a többek között, hogy eme szent kötelességnek megfelelően — és büszkén mondhatjuk: az elsők közé tartozik — mely a körülményekhez mérten — a lehető legjobban oldotta meg feladatát, s ez elég garantiát nyújt arra, hogy most midőn az ipartestület azon jogokkal rendelkezik — mely minden tekintetben megfelelhet azon kívánalmaknak, melyel iparának felvirágoztatását előmozdítja — még inkább fog megfelelni hivatásának.

De hogy visszapillantsunk az ipartársulat működésére, melyből eléggé kiviláglik, hogy mily hathatósan működött iparának fejlesztésére, — szükségesnek tartjuk annak megalkotásától kezdve a mai napig rövid képét nyújtani.

Kezdetben, még csak a betegségyelő és temetkezési egyesület — mely 1874. év utolsó havában alakított — foglalkozott az ipari ügyekkel. Az ekkori elnökség és választmány a következő tagokból állt: Mezey Péter elnök, Michelich József alelnök, Reisz Antal titkár, Végh János pénztárnok, — Major Lajos, Kovács Antal Moser József, Bacsányi József, Buch Frigyes, Pollák Gábor, Junger József, Henis Lipót, Wagner Ernő, Engel Henrik, Joszt Péter és Grób Péter választmányi tagok. — Azonban már 1878. évi Május hóban alakuló közgyűlés tartatott, melyre a fodrász ipartársulat beolvadás céljából Michelich József, Reisz Antal és Kovács Antal tagokból álló küldöttség által meghivattak — sajnós azonban — ezek azon feltételt

szabták elő; hogy a »borbély« szó a társulat címéből teljesen töröltessék. Így tehát a békés egyesség elejtejt — mert társulatunk címéhez, daczára annak, hogy emezeknél kisebbségben voltunk — ragaszkodtunk.

Ezen tény még csak inkább ösztönözte az ipartársulatot a kitartásra — úgy, hogy míg a fodrászipartársulat anpról napra kevesbedett — a borbély és fodrászipartársulat virágzásnak indult.

1878. évben az ipartársulat 28 taggal kezdte meg működését — s mint ilyen a fennebb említett választmányi tagokkal működését megkezdte.

Részt vett az országos ipartestület szakosztályi ülésein, és ott hol lehetett, képviselője által iparunk érdekeit előmozdította.

Különös mozanatul kell azonban felemlitenünk, hogy az ipartársulat folytonos gyarapodásával — 1883. évben szakiskolát nyitott, mely a mai napig fennállott — és már ez első évben oly fényes eredményt mutatott fel, mely biztos sikert jósolt a többi évekre is.

A nagyméltóságú m. kir. földm. ipar és kereskedelemügyi miniszterium ekkor 300 frt évi segélyben részesíté, míg a második évben 150 frtot adományozott.

Az 1885. évben tartott országos iparkiállításon is részt venni óhajtván, kiállítónak magát bejelentette — és a készülődések meg is történtek, de ezen szándékról le kelle mondania, — mert míg a szakiskolai bizottság 3 □ méternyi kiállítási helyet kérve, a szekrényét el is készíttette, addig a kiállítási bizottság csak 1 □ méternyi helyet engedélyezett.

Vannak még más ipari mozzanatok is, mely ipartársulatunknak köszönheti lételetét.

Igy iparunknak, — a képesítéshez kötött iparágak közzé történt soroztatásában is része volt.

Az új ipartörvények megalkotása alkalmával petitiot nyújtott be a képviselőházhoz — melyben több szakaszainak — melyek iparágunk érdekeit csorbítanak — indokolt megjegyzése kapcsán — iparunkra nézve hatályon kívül helyezését kérte.

Mely azonban sajnálatunkra eredménytelen maradt.

Időközben a város által felállítandó mentőházakban szaktársaink alkalmazása iránt — kereste fel kérvényével az ipartársulat a fővárost — de eme kísérletünk is hajótörést szenvedett.

Szóval az ipartársulat sohasem mulasztotta el a hol lehetett megragadni az alkalmat iparának felvirágoztatása és érdekeinek előmozdítására.

Az új ipartörvény életbeléptetése alkalmával az ipartársulat rögtön a testület megalakításához fogott, — oly erélylyel, hogy Budapest fővárosban legelső volt kiket az iparhatóság testülés céljából összehivatott.

Végre különös momentumként kell felemlitenünk — és mondhatjuk örvendetesnek, — hogy a hosszú évek során feszült viszonyban létező fodrász ipartársulatot békés uton az ipartársulat és illetve testületbe beolvadásra bírhatta.

Ezen ipartársulatnak, mely mintegy 100 éve létezik a

főváros területén, a legutóbbi időben a következők voltak előljárói: Kis Libor elnök, Gabrits Péter alelnök, Biber Károly pénztárnok, Seregi Zsigmond jegyző, — Macher Károly és Nedelkovits János ellenőrök, Leimstädter Károly, Pollák Gábor, Dorits Márkus, Jager Gusztáv, Koch Ede, Littmann Mihály, Steiner Ede, Berényi Lajos, Gresz Antal választmányi tagok.

Ezekben akartuk összegezni az ipartársulat működésének főbb mozzanatait, melyből kiviláglik, hogy az ipartársulat azon szűk jogkörrel, mely rendelkezésére állt — mindent elkövetett iparunk fejlesztésére és annak érdekeinek megóvására. — Most midőn az ipartársulat, a testület megalakulásával megszűnt ténykedni, hogy egy hatalmasabb mozgató erő által kárpótoltassék, melynek rendelkezésére állanak mindazon eszközök — melyekkel iparunknak haladást biztosíthat, — bátran nézhetünk jövőnk elé, mert mint a tapasztalat mutatta, szaktársaink mindig buzgó zászlótartói voltak a haladásnak.

Haladjunk és építsünk, hogy az utókor áldva emlékezzék meg azokról, — kik nekik megalkották jövőjüket.

Az ipartestületek.

Irta: Joszt Péter.

I.

Az 1884 XVII. törvényczikk alapján alakítandó ipartestületek hivatva lesznek igen sokat jóvá tenni és helyrehozni, mit a szabad ipar elhanyagolt.

Itt van legelső sorban a segédügy s ebben a legfontosabb intézmény: a segélypénztárak létesítése és kezelése oly formán, hogy minden segéd köteles legyen annak tagjává lenni, vagy jobban mondva, — hogy a főnök jogosítva legyen valamennyi segédjeért járó illetéket fizetésükből is levonni. (Az új ipartörvény 143. §-a szól erről.) A törvényhozás érezte azt, hogy a régi viszonyok nem állhatnak fenn tovább e tekintetben, mert az állam még nem gondoskodik a gyári munkásokról sem, annál kevésbé a kézműiparos segédekről. Azért az ipartestületek legszebb feladatai közzé tartozik a segély pénztárak kezdeményezése és létesítése.

A segédmunkások segély pénztárainak ügye újabb időben rendkívüli mozgalom tárgyát képezték — minden iparos államban és képezi még most is. Kétségen kívül áll, hogy e humanisticus intézeteknek létesítése, a munkás kérdés helyes megoldása szempontjából felette kívánatos. És a hazai ipartestületeknek meg kell ragadni az alkalmat, hogy a segédek jól fölfogott érdekei szempontjából a segély pénztárakat lehetőleg mindenütt létesítsék; mivel az önálló iparosoknak is érdekében fekszik, hogy segédmunkásaik sorsa betegséggel, vagy más ily eshetőséggel szemben biztosítva legyen. Nemcsak a kézműipar ősi szellemének, hanem nemes, emberi kötelességének is megfelelnek a segédek részére leendő segély pénztárak létesítése által.

Mi meg — hogy saját iparágunkról s a fővárosról szóljak — tudjuk, a közel multban, hogy állott a segédek betegséglézés ügye: rosszul; — úgy annyira, hogy daczára a két segédegyletnek, mely jelenleg fenáll, egy harmada a segédeknek nincs egyletben. A legtöbbször pedig, ha a sors őket betegséggel sújtja, nem képes az ápolási díj fizetésére.

S így, a fiatal ember, ki egészséges állapotban 50—60 frtot keres havonta, — ha beteg lesz — kénytelenek helyettük — néha nagyon is szegény sorsu szülők fizetni, kiktől ilyenkor az utolsó vánkost elveszik, — fiuk ápolási díja fejében.

És hol volt az ápolásban? A legutolsó kórházban! Holott, ha az ügy rendezve lett volna, ha minden segéd kénytelen volna

az illetékeit megfizetni, külön szobát lehetne kibérelni az egylet tagjai részére.

A t. segéd urak azt fogják kérdezni: Miért nem lehet mindez így, miért nem érhetnék el mindazt a segédek betegsegélyző egyletével is? kivált akkor, ha szép egyetértés és összetartás volna! Az igaz, egyetértés és összetartás mellett sokat, mindent el lehet érni. De bizton állithatom, hogy itt a fővárosban segédeink egyletei, ha a tagok közt még olyan szép egyetértés s összetartás léteznék is, akkor sem érnek el jóformán semmit sem.

És miért nem? Erre könnyen megfelelhetünk.

Legelőször is hiányzik az állandóság. Majd minden értelmes segéd igyekszik maga ura lenni s az ebbeli törekvése akár-milyen természetszerű és kívánatos legyen is, — az egyletnek kárára kell hogy legyen, — mert így vesztü el mindig vezérférfiait az egyleti kezelésben, hol oly szükségese az állandó tisztviselők — és szakavatott embereit. Így az egylet fenállása nem birhat szilárd alappal.

Másodszor meg a részvétlenség is közrehat.

Ez az átkozott részvétlenség, mely a főnökök által alakított egyleteknél is tapasztalható, nem csoda, ha emezeknél is jelentkezik. De hogy a segédek egyleteinél ez napirenden van, azt csak a vándorkedv, a katona kötelesség stb. körülménynek akarom felróni.

Hiszzen a fiatal embernek utaznia, tapasztalnia kell. Azután a hazának honvédekre is van szüksége, beveszik őket katonának! Ez a legfőbb oka annak, hogy miért nem virágzik nálunk a segédek egylete.

Mindezek után kívánatos volna, hogy a jelenleg fenálló két segédegylet feloszlana s pénztáraikkal csatlakozna a létező budapesti borbély, fodrász és parókakészítők ipartestületének segédek betegsegélyző pénztárához; a hol ugyan nem lesznek egészen függetlenek, de a kezelésbe ők is befolyhatnak és az intézmény szilárd alapra volna fektetve. A testületnek e legszebb kiegészítő részét a főnökökkel együtt folyton ápolni, gondozni és így annak nemes célját elérni képesek lesznek.

Hogy a főnökökkel együtt kell kezelni a pénztárt, azt az ipartörvény 145. §. rendeli el. Az intézmény sikeres fenállására még az is közrehat, hogy a 143. § értelmében az önálló iparos minden segédje után sajátjából hozzájárulni tartozik és pedig az illeték egy harmadával; úgy hogy ha a segéd havonként 30 krt fizetne, a főnök köteles még 10 krt mindegyik segéjéért ráfizetni, tehát minden segéd után folya a pénztárba 40 kr. havonta, — vagyis 4 frt 80 kr. egy évre; a mi 300 segéd után 1440 frtot tenne ki, s ez összegből fizetnének a főnökök 360 frtot.

Ime itt van a czélszerűség mellett még a jog is arra, hogy a főnökök a segédek pénztára kezelésében részt vegyenek.

Hogy ez a dolog a socialisticus hajlamu embereknek nem fog tetszeni, az világos. No de Istennek hála hazánkban a socialismus nem verhet gyökeret.

Nekünk nincsen szocialista pártunk — mi nélkülözhetjük azok tanait, melyek abból állnak, hogy a fiatalságot a socialisticus nép állammal ámitják, ígérve vagyontöbbletet, és a vagyont lopásnak nevezik — s több ilyen népboldogító frázisokkal némely üresfejű fiatal embernek szorgalmát s munkakedvét elrontják.

Nekünk szorgalmas, törekvő fiatalság kell, kik munkálkodva szereznek valamit, kik tanulnak, — külföldön járva — gazdag tapasztalatokkal visszatérnek, — hogy a még fiatal iparunkat fejlesszék — s így becsületes, józan gondolkodásu honpolgárok legyenek.

(Folytatása következik.)

A hajnyírás.

Még néhány évvel ezelőtt a hajnyírást kizárólag ollóval eszközölték — mint egyedüli eszközzel — mely ezen czélra alkalmas. Nálunk senki sem gondolt arra, hogy valaha ezen eszköz a minden tért elfoglaló gép által a használatból kiszorítottassék.

Ezen szóban »Gép« ne gondoljanak azonban tisztelt olvasóim, — valami rettenetes apparatust — mint pl. egy cséplőgépet, mely 12 lóerejű locomobil által jő mozgásba — s hova a vendégnek a fejét bele kell illeszteni, — hogy hajától megszabadítottassék — ép úgy, mint a kalásznál — a hol a szem kicsépelgetik — Istennek legyen hála és Clarc Williámnak köszönet ezen gép sokkal egyszerűbb.

Ezen genialis angol — Clarc Williámnak azon gondolata támadt, hogy fodrászának nem akar a hajnyírásra egy félóra, időt áldozni — és ennek elkerülése felett addig tételődötti míg kitalálta a hajnyíró gépet, — mellyel most egy a géppel bánni tudó fodrász 1 percz alatt nyírja haját

Igen 1 percz alatt! S akár-mily csudálatosnak látszik is szaktársaimnak, még is úgy van, mert magunknak nyílt alkalmunk volt meggyőződést szerezni, a mint ezen géppel gyakorlatlan kézzel — szaktársaink alig 2 percz alatt vendégeket kiszolgáltak, nemcsak, — hanem az illető vendég legnagyobb meglepedését fejezte ki — a mennyiben mig egy részről a haj — mint az közönséges ollóval történő nyírásnál elő szokott fordulni — nem hullik a vendég arczába és nyakába, a vágás pedig oly egyenletes — melyet közönséges olló használata által sohasem érhetünk el.

Mint hogy pedig mi magyarországi borbélyok és fodrászok semmi esetre sem akarjuk a haladásnak útját állni, azt hisszük, hogy csak a közérdeknek szolgálunk azzal, ha ezen gépeket szaktársaink figyelmébe ajánljuk, — és azért mondjuk, hogy szavaink igazságáról meggyőződésen lő, forduljanak Stern Dávid urhoz Aradon — mint Clarc Williám londoni czég főügynökéhez, ki a megrendeléseket a legpontosabban fogja kézhez juttatni; a mikor is azon meggyőződésre fognak jutni, hogy ezen gépek valóban árukhoz mérten többszörös értékkel bírnak.

A vérvételről.

A vidéki szaktársak tájékozhatása végett szükségesnek tartjuk a fővárosra vonatkozó és a vérbocsátásról szóló rendeletet közölni, mely szóról-szóra következőképen hangzik:

1884/4892. eln. sz. A t. főorvos ur előterjesztése, a vérbocsátással való visszaélések megszüntetése iránt a nm. m. kir. belügym. ur által kiadott szabályrendelet végrehajtása tárgyában.

R. Ezen előterjesztéshez képest a vérbocsátással való visszaélések megszüntetése iránt 1876. évi november hó 9-én 49399 sz. a. kiadott belügyminiszteri szabályrendelet 10. §-a alapján a ker. előjáróságok, mint I. fokú közegészségügyi hatóságok meghallgatása mellett — a vérbocsátási díjak minimumát a főváros területére nézve következőkben állapítom meg, u. m.

I. É r v á g á s é r t.

A) A főváros I., II., IV., V., VI., VII., VIII. és IX. kerületeiben: a) a borbélyműhelyben 50 kr., b) a beteg lakásán 1 frt. Éjjel a kétszeres díj fizetendő.

B) A III. és X. kerületekben:

a) a borbélyműhelyben 40 kr., b) a beteg lakásán 60 kr. Éjjel a kétszeres díj fizetendő.

II. K ö p ö l y ö z é s é r t.

A főváros összes kerületeiben:

a) a borbélyműhelyben vagy fürdőkben minden egyes köpöly után 10 kr., b) a beteg lakásán minden egyes köpöly után 20 kr.

(Folyt. köv.)

Levél a szerkesztőséghez.

I.

Tekintetes szerkesztő ur!

A »Magyarországi borbélyok- és fodrászok lap«-jának 5-dik számánál kezdtem az előfizetést és ugyanannak olvasását is.

Már a czime figyelmeztet irányára. Elsőrendben a borbély és nagyon is másodrendben a fodrász ipar céljait képviseli.

A mint az első cikket végig olvastam, tapasztaltam, a papírnak türelmességét: »Szent a béke.« Ez áll, de hogy a t. Mezey urat Kiss Libor urral karöltve lássam sétálni? vagy hogy a fodrász urak saját jószántukból fuzionáltak — ki hiszi? Igaz, hogy még most nem lettek volna kényszerítve, de az nekem úgy tűnik fel, mint a kit fogságra ítélték, de nem köteles azt azonnal megkezdeni. Nem azért említem ezt, mintha nem tudnék ezen ténynyel megbarátkozni — sőt ellenkezőleg — csekély személynem penditette meg az eszmét, a választmányi tagoknak külön-külön említvén a fuzionálás hasznosságát.

A fodrász a divat által elveszítette a hajmunkát, a borbély a törvény által a vérmunkát, tehát egymásra vannak utalva, de hogy azért a béke helyre van állítva — a hogy én a körülményeket ismerem, — nem hiszem. Nagyon örvendének, ha nézetem meg lenne czáfolva.

Említést tesz ezen cikk továbbá a fodrász urak követeléséről, t. i. hogy az ő szakmájuk a testületi czimben első sorba legyen említve. Oly alaptalan-e az, mint azt a borbély urak állítják? A fodrászok száma 300, a borbélyok száma 4000-re rug. Ezen aránytalanságot leginkább annak tulajdonitanám, hogy hazánkban nagyon csekély azon városoknak száma, melyekben a fodrász tökéletes kiképeztetést nyerhetne, e mellett azon tapasztalatot merítettem, hogy a fodrászok majdnem mindannyian fővárosiak, a borbélyok vidékiek.

A borbély- és fodrász-ipartársulat ép oly kevésbé felelt meg céljának — mint a fodrász-ipartársulat. Az előbbieket sokkal nagyobb részvétnék örvendtek, — az utóbbiak ipartársulatja ismét sokkal idősebb, alapítóik majdnem egy. De nem az a sikernek főmérlege; mert gondos kezelés mellett sokat lehet kis összeggel elérni, másrészt könnyelmű kezelésnél sok haszontalan kiadások is felmerülhetnek. A fodrász-ipartársulat szakiskolát alapított, melynek szép eredménye volt, a második évben a segítők is akartak alakítani szakiskolát, így sok lett volna a jóból, több tanár mint hallgató, — megegyezni nem tudtak s így az üdvös terv romba dült.

Kutassuk most a borbély- és fodrász-ipartársulat sikereit. Az első évben volt állami segély, számos hallgató, fényes vizsga, de az utóbbi csak is a látogató közönségre szorítkozott, mert azt nem tarthatom eredménynek — ha (gondolom) 81 hallgató közt csak 9 vizsgázott, és azok nagyobb része a tanár urak segédjeihez tartoztak; az elbírálásnál s jutalmazásnál (mely bíráló bizottságnak én is szerencsés voltam tagja lehetni) — már a protekció akart felmerülni, de elmaradt, a hogy erélyesen felszóltam. A következő években az eredmény folyton alább süllyedt, — mi az oka? azt nem akarnám oly egyszerűen feltételezni, a mint azt az elnök ur ugyanazon lapszámban fel- említi: t. i. hogy »titkos kezek működnek ezen szép cél megsemmisítésére. — Rövid meggondolás után következőnek tulajdonitanám, a mennyire azt mint távolban álló megbírá- hatom. Az első hiba abban rejlik — hogy a helyett, hogy a szaktársak — a tanfolyam előhaladásáról meggyőződendő a szakiskola meglátogatására felszóltattak volna — megtörtént; a mint én Zsivánovits urral egyszer meglátogattuk: egyik tanár ur által ki lettünk utasítva, tehát nem láttuk szükségesnek segédeinket a látogatásra buzdítani, s így sokan el lettek idege- nitve. Továbbá teoriával szakiskolát nem lehet vezetni, ehhez praktikus szakértelem kell. Már bocsásson meg az elnök ur,

hogy oly őszintén fejezem ki magamat, de mindenhez nem ért az ember. A tanári kar az utolsó évben a legkiválóbb szak- társakból állott, tehát nem ott rejlik a hiba, hanem az igaz- ságosságban, mely gyöngye oldalát kimutatta, a drága borotváló- szék beszerzésénél, — melynek éppen semmi célja nincs, és még jobban a kiállítási szekrényen. A terv jó lett volna, sőt morális kötelességévé vált, miután állami segélyben részesült a szakiskola, de az igazgatónak előre kell tudni, hogy hallgatói képesek-e ilyen munka elkészítésére, de a gondviselés — azaz a kiállítási bizottság megmentette a veszélytől, mert abban az egy méter térben az elkészült 4 fonat és 1 konty még nagyon sajnós szerepet játszott volna. — Végre hibának tartom, hogy a tanárok nincsenek fizetve, tehát csak jóakaratból vagy lelki- ismeretétől függ az előadás.

Azon veszem észre magam, hogy talán már sokat irtam, de végül mégis emlitenem kell, hogy Európának legtöbb fő- városaiban csak a fodrászczimet használják a testületek, így Németországban csak Friseur és Badert ismernek. Elnök ur azt is említette, csakis a borbélyság és fodrászatot egybekap- csolva vették fel a képesítéshez kötött iparágak közé. Az igaz, hogy a magyar fodrász hazájában nincs elismerve, de az a nagy közönségnek a hibája, mert a magyar ember a legrit- kább esetben hiu, és így a fodrász nem művelheti szakmáját, a mint azt a külföldi szaktársak tehetik — hol közelismeréssel találkoznak, és a legtöbb lapok, — kivált az illusztrált lapok vizsgáikról és egyéb teendőikről élénken megemlékeznek.

Budapest, 1885. június 22.

Kiváló tisztelettel

Réthly Árpád
fodrász.

II.

Miután mint ezen lap lapvezére azon kedvező helyzetben vagyok, hogy lapunk hasábjain megjelent egyes cikkekre nézve azonnal felelhetek és észrevételeimet megtehetem, ugy a most ez alkalommal is megjelent Réthly ur cikkére már ugyan e lap hasábján én is megtehetem észrevételeimet.

Réthly ur ott kezdi, hogy lapunk 5-ik számában említett béke mégsem oly szent, mint azt e lap szerkesztője véli: mert a béke az ő nézete szerint akuttá csak akkor lesz és tökéle- tesen átalakulva csak is azon esetre lenne, ha az ő véleménye szerint »a fodrász« cim lenne első sorban megemlítve és pe- dig nem kegyelemből, mint jelenleg.

Én azt hiszem tisztelt barátaim, hogy mi egy cseppet sem restellenénk a dolgot, ha úgy történt volna a dolog, hogy másod sorban említették a czimben a borbély elnevezés, ha a fodrász urak abban meg lettek volna nyugodva, hogy ők a borbélyokkal egyetértve, karöltve haladtak volna. De ezt nem constatálhatjuk — sőt a fodrász urak egyike-másika a czim- ből egyáltalában törülni óhajtották és azt megtűrni nem akar- ta. Megmutatták ezt azzal, hogy a már létező egyesület czimét újból csak a régi »fodrász« czimrel óhajtották meghagyni. Ez sikerült is nekik annyiban, hogy a borbélyok elválva, új egy- letet alakítottak a jelenlegi czimen.

És hogy itt a borbély czim az első, magától értetődik: ez másképp nem lehet.

Ha valamely gazda birtokába lép, ugy nem fogja szom- szédja kedvéért saját gyermekei nevét arra keresztelni, milyent a jó szomszéd kíván, (habár közös portán laknak is) hanem ugy érzi magát, mint a ki saját házában önrendelkezési joggal bir. Azért még mindig fenntartja a jó szomszédi viszonyt, ha gyer- mekét Péter és Pálnak — nem pedig Pál és Péternek hívják, mert e névnek egyike akár másika tétetik előbbre — mégis csak ugyanaz a neve marad, s ez semmitsem von le értékéből. Azon gyermeket pedig, a melynek nevet adtunk és nagyra ne- veltünk, nevét senki kedvéért meg nem változtatjuk.

A mi pedig a vagyon egyenlőséget illeti az sem áll ugy,

mint a közlemény szerzője állítja, — nem pedig azon oknál fogva, mert nem tudjuk, mi okból nem említi fel, hogy mi a borbély és fodrász cím alatt két egyletet vezettünk eddigéig — és pedig a betegsegélyzöt, mely 4000 frt tőkével, az ipartársulatot, mely 1200 frt vagyonnal bír. E kettő együtt 6000 frtot képes felmutatni. Nem elég ez 8 év alatt? Tekintetbe kell venni, hogy tagjaink száma habár nagyobb volt is, mint a fodrász egyleté, de ezen számarány alig váltakozott huszszal, a mi pedig a békét illeti és Kissel való megsétáltatást — ily uton még kevésbé lesz elérhető a mily utat az követ. — Rajtam nem mulik.

Nagyon sajnálom, hogy Réthly ur ezt a dolgot nyilvánosság előtt kívánta szellőztetni, holott ezzel a szent ügynek semmitsem használt. Tudtommal csak összetartásra inti a borbélyokat, hogy vigyázzatok: mert ha mi kerülünk fölül épp úgy jártok, mint cikkében említi, hogy nem is mint borbélyok jöttök másodizben, hanem — mint külföldön dívik — »Baderok« vagy »fürdősök!«

Látják tisztelt barátaim, milyen ez a különféle üzletág! egyik büszke az ő »fodrászatára,« a másik is büszke az ő iparára és a másikat nem hogy megtüri maga mellett, hanem büszkén fogja pártját és emeli fel a maga iparával. No de azért még sem »szent a béke!!«

Megmondom én, hogy mikor lesz »szent a béke,« ha majdan e most alakulandó testület, nem lesz »borbély« hanem csupán »fodrász-paróka készítők« testülete.

Rajta uraim én nem vagyok ellene. — Nem pedig azért, mert én szükségét látom, hogy e két iparág csak úgy állhatja meg helyét, ha mindkettőt együtt műveljük. Külön-külön, — különösen nagy városokban — többé nem létezhet.

Hogy most az illetők hogy fogják magukat nevezni: az nem az én dolgom, az a jövő dolga.

Szép egyetértéssel elérhetik célukat; de ily módon, mint jelenlegi cikkében t. Réthly ur beszél, alig hiszem.

A szakiskola vezet séről is ír egyet-mást . . . Ezekre majd jövőre felelek, mert lapunk hasábjai nem csak a polenizálás részére tartatik fenn. Valamire azonban utalok még, tudniillik ilyenmü versengésekkel nagyon keveset használunk úgy a magunk, mint szaktársaink ügyének.

Nem árt azonban leleplezetlenül kimutatni azon jó érzelmeket, mellyel a borbélyok iránt egyesek éreznek.

Mezey Péter.

Tekintetes szerkesztőség!

Nem mulaszthatom el, hogy most midőn alkalmom nyílik — a régi czéhrendszerből egyet-mást fel ne eleve- nitsek.

Midőn én, mint tanoncz felszabadítottam — majdnem egy szigorlathoz hasonló vizsgát kellett kiállanom, a megyei kiküldöttek és az orvosból álló bizottság előtt s csak midőn kielégítően megfelelttem a feladott kérdésekre, kaptam meg a sebész segédi okmányomat latinul kiállítva, melynek alapján főnökünk felügyelete alatt jogunk volt: eret vágni, köpülyözni, fogat huzni, nádalyt rakni, himlőt oltani, halottat vizsgálni, bonczolni stb.

A cursust végzett sebésznek joga volt szabad királyi városokban officinát nyitni. De ép úgy, mint a gyógyszerárakat — meghatározott számban, vagy pedig egy másik sebésztől megvásárlás utján a sebész okmánynyal ellátott segéd a szab. kir. városok kivételével nyithattak üzletet — a mennyit csak akartak — végezhetek sebészi teendőket saját felelőségükre — s elmondhatjuk sikerrel.

A szabad ipar behozatalával eme jogainkat elvesztettük. Megmaradt még a borotválás és hajnyírás szabadalmunk. Az orvos uraknak úgy látszik szálla volt a szemükben ezen jogunk — és még megérjük, hogy egy orvosnak eszébe

jut — kifüggeszt egy táblát s rá írja aranyos betűkkel: »tyuk-szemvágó és orvos.« A másiknak meg eszébe jut, hogy ő borotválni tud, ki fog lógatni egy iszonyu nagy réztányért — gyönyörűségünkre.

A mi az összetartást illeti — a vidéken nagyon rosszul állunk; mert az üzletek aránytalan számban szaporodnak, — a lakosság számarányával szemben. Az üzletek rosszul mennek s lábra kap az irigység.

Az üzletek szaporodása volna korlátozandó s régi jogaink visszaszerzése, — mely pontokat kívánám az országos borbély- és fodrászértekezlet programjába felvétetni.

Még lesz alkalmam a segédrendtartás felől is egyet-mást írni.

Czepléd 1885. május 20.

Maradtam a tekintetes szerkesztőségnek
kiváló tisztelettel

Köváry József
sebész-borbély.

New-York, 1885. Juni 12.

T. Szerkesztőség!

Egy szaktársam s barátomtól értesülvén arról, hogy otthon üzletünket illető szaklap lépett életbe. Nem mulaszthatom el mint magyar, nyugodt lelkismerettel azon kötelességérzetem nyilvánítását, hogy a lap életképességét, tehetségem szerint, anyagilag és szellemileg támogatni kötelességemnek ne ismerném.

Hanem hogy ebbeli kötelességemnek eleget tehessek, a fődolog az, hogy a lapot lássam; mert anélkül természetesen mit sem tehetek.

Kérem azért, a lap első egy pár számából nekem néhány példányt, — mint »Mutatvány« lapokat — küldeni.

Én részemről el fogok követni minden tölem telhetőt, hogy az itt élő magyar szaktársakat előfizetőkül megnyerjem, bár ugyan sokat nem ígérhetek, de talán 5—5 mégis akad.

Hát ez volna dolgom anyagi része.

A szellemi rész pedig attól függ, minő tere akad tehetőségemnek, a szellemi működhetésre?

Talán itt is tehetek valamit; egyébiránt ez az idő és viszonyoktól függend.

Most az a kérdés merül fel: Vannak-e a munkatársak közt otthon olyanok, kik az angol nyelvet értik?

Mert ily szaklapunk van itt is nekünk; tehát e lapra itt előfizetve, a t. szerkesztőségnek megküldhetném.

De ha az angolnyelvet talán a munkatársak egyike sem bírja, akkor a lapok küldése felesleges; hanem azért a közlésre érdemes rész belőle, magyarra fordítva, levélileg közölhető.

Aztán meg egyik-másik szaktárs, talán fog találni hébe-korba egy-egy közölhető eszmét, saját magától, talán-talán én is.

A fentebb elsoroltak folytán kérve kérésem teljesítését; ha talán levelem válasza is méltatik, úgy annak küldését is kérve, maradok illő tisztelettel.

Alázatos szolgáljuk:

Kulcsár József.

*

Nem mulaszthatjuk el a felett örömünket kifejezni, hogy a messze távolban, idegen földön is magyar marad a magyar és érdeklődik hazai iparunk fejlődése után. Üdvözljük őket, — tiszta szívünkben — különösen pedig Kulcsár József szaktársunkat és honfitársunkat, ki fényesen tanúsítja, hogy a magyar honfi érzemény öröki élni fog szívében.

Köszönettel fogadjuk támogatását. Rajta leszünk, hogy lapunk mindenkor kezéhez jusson.

A szerkesztőség.

Nyílt levél.

Petsár János urhoz Sárospatakon.

Tisztelt uram!

A Magyarországi »Borbélyok és Fodrászok Lapja« 5-ik számában egy a szerkesztő urhoz címzett levél jelent meg az ön tollából, melyben uraságod egy, a Prokob Antal ur által irt, ugyancsak e lapok 4-ik számában megjelent sorainak tartalmával foglalkozik; de mivel Prokob ur jelenleg Tátra-Füreden üzleti ügyekkel foglalkozik, s így kérdés, hogy fent említett számu lapot mikor, vagy egyáltalán kézhez kapja-e? ennél fogva bátorságot veszek magamnak, hogy a Prokob ur tudta s beleegyezése nélkül az uraságod által irtakra szerény észrevételemet meg, illetve közzé tegyem.

Először is uraságod egészen másként értelmezi a Prokob ur által irtakat, mint a hogy az eredetiben szól; mert Prokob ur egy szóval sem tesz említést levelében arról, hogy az egybehivandó orsz. értekezlet, a tőlünk részben elvett ugynevezett operáció ügygel foglalkozzék, hanem igenis egy ennél talán fontosabb ügy, a tanoncok vasárnapi iskoláztatását eltörrendő kérvény beadása, illetve ezen ügy mentől gyorsabbani elintézését kéri, továbbá:

az egybehivandó orsz. borbély- és fodrász-értekezlet megtartása nem Prokob ur, hanem Mezey Péter ur által lett először indítványozva ugyan e lapok mutatószámában, s ezen ügy még jelenleg is azon stádiumban van mint volt, azaz csak terv.

Ennél fogva — bár én nem látom a jövőt oly sötét színben — nem osztom uraságod nézetét, s ha az orsz. értekezlet létre jöhet — a mit hiszek is — nem hiszem, hogy neveltség tárgyává váljék az operáció ügy megbeszélése, esetleg kérvényezés által.

Végül engedje meg t. uram megjegyznem azt, hogy ha nem is mindent, de sokat tehet az egyetértés s az összetartás, s ha valakinek úgy nekünk van erre leginkább szükségünk, mivel fájdalom, eddigelé mi voltunk ezen erényben legkevésbé nevezetesek, azért én az orsz. értekezletől sok jót remélve, óhajtom annak mentől előbbi valóságát s megtartását.

Béke velünk.

Miskolcz, 1885. június 18.

collegialis üdvözzettel
Szilvay József.

Egyleti ügyek.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1885. évi június. hó 16-án a budapesti borbély- és fodrász-ipartársulat rendkívüli közgyűléséről.

Elnök: Mezey Péter, titkár: Pollák József.

Elnök miután üdvözli a jelenlevő tagokat és a közgyűlést határozatképesnek nyilvánítja, meleg hangon emlékezik vissza az egyietnek mintegy 9 évvel ezelőtt történt megalakítására — és örömmel konstatálja, hogy a csekély számu tag, mely az egylet alapkövét letette — megerősödve egy oly testület alakításának küszöbén áll — mely iparágának haladását előmozdítani hivatva lesz.

Mely után a napirend első tárgya t. i. a társulat tagjainak végleges megállapítása vitattatik meg.

Erre nézve elnök előterjeszti és kéri a közgyűlést határozatképen kimondani, hogy azon tagok, kik társulati tagsági díjaikkal hátralékban volnának — egy fizetési határidő tűzessék ki, — melynek leteltével mindazok — kik ebbeli kötelezettségeiknek meg nem feleltek — tagoknak nem tekintetvén a testület alakítása alkalmával a 25 frtnyi beiratási díj fizetésére köteleztessenek.

A közgyűlés határozatképen kimondja, hogy a fizetések teljesítésére 10 napi határidő tűzetik ki — melynek

leforgása után a fizetési kötelezettségeknek meg nem felelt egyének ipartársulati tagoknak nem tekintetnek.

A tagok névsorának végleges megállapítására egy bizottság választatik meg, melynek tagjai Réthly A. elnökleite Reisz Antal, Andreanszky A., Buch Fr. — és Wettin Mihály visszalépése folytán Cseh József, — kik azon utasítással küldetnek ki, hogy mindazok — kik a testület alakítására a nyilatkozatot aláírták — vagy a testület alakuló közgyűlésén jelen voltak tagnak tekintendők, csakhogy tagsági díjaikon kívül felvételi díj címén 3 frtnyi belépési díj fizetésére köteleztetnek. Egyuttal kötelességükké tétetik az ipartársulati vagyon megállapítása.

A napirend következő tárgya a választmány pártoló előterjesztésére a felett hozni határozatot, — hogy a már meglevő üzlettulajdonosok egy bizonyos határidőn belül 10 frt beiratási díj mellett az ipartársulat tagjai közé felveendők legyenek.

E tekintetben Réthly Árpád felvilágosítást kér: vajjon mi joga nyujthat az ipartestület kedvezményt az alapszabályoktól eltérőleg egyik vagy másik üzlettársnak.

Elnök válaszában kiemeli, hogy a közgyűlés nem az ipartestületi alapszabályokra helyezkedik — a mennyiben a jelenlegi közgyűlés az ipartársulat alapszabályaiban gyökerezik még — minthogy az ipartestület végleg még nem alakult meg — s így ennek alapszabályai értelmében jogosan jár el a közgyűlés — ha a választmány felterjesztése felett határozatot hoz.

A közgyűlés a választ tudomásul veszi — és a napirend tárgyára tér — melyet Mihelich József, Reisz Antal, Andreanszky Adolf és Réthly Árpád meghallgatása után a közgyűlés nem fogad el.

Végre elnök jelenti, miszerint a fodrász ipartársulat 15 tagjával és alaptökéjével a társulathoz csatlakozott. Melyre nézve az e tárgyban felvett jegyzőkönyv felolvasatik.

Örvendetes tudomásul vétetik,

Miután a napirend kimerítettvén — egyéb indítványok be nem adattak — elnök megköszönve a fodrász ipartársulat azon tagjainak — kik lehetővé tették a békés egyeséget — közbenjárásukat — a közgyűlést bezárja.

Igazoló bizottság. Az ipartársulat tagjainak megállapítására kiküldött bizottság működését már befejezte. Azon tagok, kik az ipartársulat tagjaiul elismertettek, a jövő számunkban fogjuk közzétenni.

Különfélék.

Kérelem. Felkérjük ivtartóinkat, miszerint a beküldött aláírási iveket mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Kitüntetett fodrász. Június 11-én Gruber István aradi szaktársunkat nagy kitüntetés érte. A mint aradi levelezőnk írja, — Széchenyi Pál földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter Falk Miksa Arádváros országgyűlési képviselőjével együtt történt aradi látogatása alkalmával — az ottani ipartestület kiállítását rögtönzött, melynek megszemlélésére a kiváló vendégek, egy 15 tagu bizottság által hivattak meg. Gruber István szaktársunk — ki szintén a bizottságban volt, — több parókat és hajfonatot állított ki. A miniszter különös meglegedését fejezte ki a kiállított parókák felett és mindent különösen megmagyarázott, hogy honnan szerzik be a fodrászok a hajat stb. A többek között kiemelte különösen azt is, hogy tudomása van arról, hogy nevezett szaktársunknak pompásan berendezett fodrászterme van — a mi valóban igazságon alapszik — mert a népdal énekesek — Aradon meg is énekelték. Elmenetelekor kezét nyujtotta neki, azon igérettel, hogy fod-

rász termét megnézi. Meglepetésében alig mert hinni az ígéretnek, de másnap mégis zászlókkal diszittette termét és egy felirattal: »Isten hozott!« És csakugyan esti 7 orakor több kocsi állt meg terme előtt és abból a miniszter, Falk Miksa, Tabajdy főispán, a polgármester, a városkapitány stb. léptek ki. A miniszter barátságosan nyújtá kezét neki s mindent behatóan megvizsgált, még a segédek is megkérdezte, vajjon sok haját nyírnak-e — s azon nézetének adott kifejezést, hogy legkevésbé sem bánja ezen látogatását — mert különb fodrásztermet a fővárosban sem találhat. Különösen örömet fejezte ki a felett, hogy fodrászaink iparukban szép haladást tanusítanak. Eltávoztakor kezét nyujtva, — az utcán kíséretének ezen szókat mondá: »Jó lett volna egy kis bajuszpedrőt magammal hozni.« Gruber Istvánnak ez tudomására jutván, a miniszter elutazása alkalmával a vonatnál egy kis doboz bajuszpedrőt nyujtva át: megjegyezvén, hogy ezzel csak tegnapi óhaját akarja teljesíteni. A miniszter a bajuszpedrőt elfogadván, tréfásan megjegyezte: »Most egész hazáig pödörhetem bajuszomat.« Ezután szaktársunknak megköszönve, kezét nyujtva szívélyesen bucsút vett tőle. Így írja ezt le aradi levelezőnk. Mi csak örülhetünk szaktársunk kitüntetése felett — kívánva, hogy még sokáig éljen iparágunk díszére.

* Figyelmeztetjük szaktársainkat **Stern Dávidnak** Aradról lapunkban közzétett hirdetésére. A hirdetett haj és szakálnyírógép a lehető legjobban megfelel céljának, — melyről meggyőződést szerzendő szerkesztőségünkben megtekinthető és szaktársaink könnyítésére ott meg is rendelhető. Az eladás közvetítését annál szívesebben tesszük, mert meggyőződünk használhatóságáról. Ebből magyarázható, — hogy oly melegen ajánljuk szaktársaink figyelmébe.

A magyarországi borbélyok és fodrászok névsora.

Budapest en:

(Folytatás.)

Scherner Gyula VIII. ker., Üllői-ut 34. sz.
Schneider József IV. ker., Ferencziek-bazár.
Schneider Mátyás VII. ker., Kerepesi-ut 40. sz.
Schusztermann Sim. V. ker., Lipótttemplombazár.
Schumer Péter VI. ker., Nagymező-utca 1. sz.
Schmidt Károly V. ker., Bálvány-utca 14. sz.
Schmidt Mihály V. ker., Váci-körut 66. sz.
Schnur János IX. ker., Üllői-ut 73. sz.
Szesich Adolf II. ker., Lánchíd-utca 4. sz.
Szofrán Pál VII. ker., Akácza-utca 33.
Steinmetz András.
Tabár József VIII. ker., Népszínház-utca 33. sz.
Titz Mátyás VIII. ker., Kerepesi-ut 25. sz.
Tokody Ferenc VI. ker., Nagymező-utca 45. sz.
Tóth Károly VIII. ker., József-körut 48. sz.
Till Péter II. ker., Zsigmond-utca 8. sz.
Todorovits Viktor VI. ker., Sugár-ut 2. sz.
Ujváry Ignácz I. ker., Országház-utca 6. sz.
Ujváry József II. ker., Csalogány-utca 72. sz.
Végh János VI. ker., Váci-körut 19. sz.
Čzv. Vogl Dánielné VI. ker., Aradi-utca 45. sz.
Wagner Ernő V. ker., Ferencz-Józseftér 8. sz.
Wagner Miklós VII. ker., Istvántér 16. sz.
Wagner István IV. ker., Vámház-körut 2. sz.
Wettin Mihály IV. ker., Károly-utca 3. sz.
Wellinger János V. ker., Váci-körut 74. sz.
Weiland János VI. ker., Nagymező-utca 6. sz.
Wieselman Ignácz IV. ker., Korona-utca 3. sz.

Weiland József VI. ker., Sugár-ut 67. sz.
Weibl Adám VIII. ker., Stáció-utca 19. sz.
Weisz Károly VI. ker., N.-mező-utca 34. sz.
Wurmlinger Henr. VI. ker., N.-mező-utca 42. sz.
Wollert Ferencz II. ker., Fő-utca 11. sz.
Zsivanovits Milán IV. ker., Mezeum-körut 1. sz.
Zvetschkenstiel Vil. X. ker., Kápolna-utca 1583. sz.

[Folytatása következik.]

Munkaközvetítési rovat.

A munkaközvetítésnél az igények teljes kielégíthetése céljából a következő kérdésekre szóló feleleteket kérünk beküldeni.

A főnökök:

Mily fizetést hajlandó adni?

Mily képzettséget követel?

Fiatall vagy idős segédre van-e szüksége?

A belépés határnapját.

A segédek:

Női fodrász?

Asztali hajmunka készítő?

Borbély?

Hány éves?

Mióta működik mint segéd?

Választ igénylő leveleknél egy postabélyeget kérünk becsatolni.

K e r e s t e t i k.

Egy köpülőzésben jártas segéd azonnal felvétetik **Tatár László losonczi fodrásznak**, Losonc mellett fekvő fürdőhelyi üzletében **havi fizetés 25 frt.** Hajnyírás, borotválás és tyukszemvágásért befolyó díjak a fürdőben az illető segéd jövedelme. — Vasár- és ünnepnapon a losonczi üzletben kcll segédkeznie.

Szerkesztői üzenetek.

Horráth Ede. Székesfehérvár. Segédet nem küldtünk, mert halottuk, hogy már nincs szüksége rá. — **Ponykó Miklós.** Ungvár.....? — **Rosenbart Antal.** Az előfizetést megkaptuk. — **Tatár L.** Losonc. Az egyleti tagsági díjat tessék Mezey Péter elnök urhoz beküldeni IV. Gránátos-utca 10. Tagnak tovább is maradt. — **Kratochwill Ign.** Makó. A jövő számban.

Unstreitig

ist das **französische Nigritine-Végétal** das vorzüglichste **Haarfärbe-Mittel**, färbt dauernd und unschädlich **Bart- und Kopfhaare**

in jede beliebige Nuance blond, braun und schwarz:

Für Friseure zum Gebrauche und zum Wiederverkauf am besten geeignet.

Preis mit Zugehör, Schalen u. Bürsten Dtz. fl. 18.—

Preis ohne Zugehör Dtz. fl. 12.—

Stefan Dankovszky

Haarhandlung und Parfümerie en gros

Budapest, V. Josefsplatz 2.

A britt-francia és más tartományokban ezen gépek általános és sikeres használatnak örvendenek.

A valódi szabadalmazott

Haj- és szakálnyíró-gépek

Clark William londoni gyáros találmánya és gyártmánya,

a melylyel minden laicus saját szakálát és egy másíknak haját — legfeljebb **három percz alatt** — minden előleges gyakorlat nélkül lenyírhatja.

STERN DÁVIDNÁL ARADON,

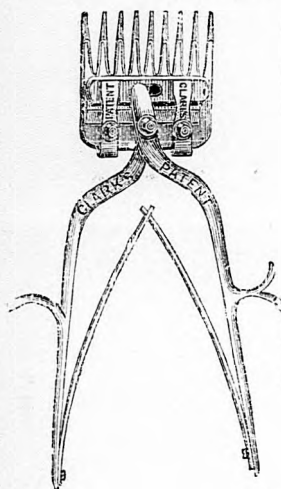
Clarc William londoni cégnek Magyarország, Ausztria, Románia, és Szerbia, részére felállított főügynökénél kaphatók:

Árak Aradon:

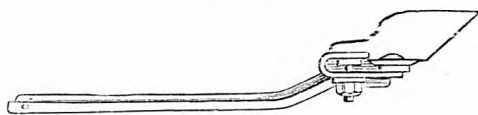
$\frac{1}{15}$ " hosszú vágással szakálnyírásra — $\frac{1}{8}$ " $\frac{2}{8}$ " $\frac{3}{8}$ " $\frac{4}{8}$ " hosszú vágással, fej és szakál nyírásra

AI darabonként 7 frt — kr.

9. sz. darabonként 8 frt — kr.

Megrendelések az összeg előleges beküldése, vagy postai utánvét mellett a legpontosabban teljesítenek; kéretik azonban a minőség és nagyság pontos megjelölése.

Ezen gépekből Nagy Britanniában és Europa nyugoti tartományaiban, alig egy évleforgása alatt

100.000

darab adatott el és hazánkban is napról napra nagyobb tért foglal el, practikus szerkezete s minden tekintetben utólérhetetlen előnyeinel fogva, melylyel az eddig használt ollókat óriási mérvben felül mulja, úgy hogy ezen gép a

borbély és fodrász üzletek nélkülözhetlen eszközének tekinthető.

Különösen kiemeljük, hogy ezen gép **élesítést** vagy **javitásokat** sem igényel és **sem magunkat, sem mást vele meg nem sérthetünk**, és hogy egy más ollóval oly egyenletes vágást létrehozni képesek nem vagyunk.

Ezen gépek kaphatók az eredeti ár mellett: Gruber Sándor fodrásznál Aradon. Weninger Antalnál Győrben. Mayer Ferdinand és fiainál Szegeden. Munk Lipót ügynöknel Brünnben. Herczog Lajos fodrásznál Veszprémben Bartyik Lajos fodrásznál Orosházán és szerkesztőségünkben.

Ismét eladók kerestetnek, kik lényeges árleengedésben részesülnek.

A gépek kitünő szolgálat képessége tekintetében kezességet vállalok, használhatlanságuk esetén azokat minden fennakadás nélkül visszaveszem.